

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД „ОЦАЦИ „**

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД
„ОЦАЦИ,, ОЦАЦИ
ЗА 2020. ГОДИНУ**

ФЕБРУАР, 2021. ГОДИНА

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	„Оџаци,, Оџаци
МЕСТО (ОПШТИНА/ГРАД)	Оџаци
ГОДИНА ОСНИВАЊА	1985.
ДИРЕКТОР	Гордана Лукић, дипл.правник
Е-маил	Odzaci.csr@minrzs.gov.rs
АДРЕСА И ПОШ. БРОЈ	Ул. Кнез Михајлова бр.41 25250 Оџаци
ТЕЛЕФОНИ / ТЕГЕРАХ	025/5742-142 и 025/5742-048

І УВОДНИ ДЕО

У складу са својим надлежностима у области социјалне заштите, предмет годишњег извештаја о раду Центра за социјални рад Оџаци су све активности везане за социјалну заштиту становништва које су у извештајној години спровођене на подручју општине Оџаци, а које су дефинисане Законом о социјалној заштити, подзаконским актима и Одлуком о правима у социјалној заштити из надлежности општине Оџаци. Основа за израду извештаја је Централна база података Центра у коју су унети сви подаци везани за његов рад, подаци из пописа становништва 2002. и 2011. године, Девинфо базе података, прикупљени подаци из Националне службе за запошљавање, Фонда за пензионо и инвалидско осигурање и осталих надлежних институција. Извештај о раду Центра за социјални рад сачињен је на основу упутства за израду извештаја достављеног од стране Републичког завода за социјалну заштиту. Извештај је намењен: органима Центра (Стручном колегијуму, Управном одбору Центра, Надзорном одбору Центра), органима оснивача (Општинском већу и Скупштини општине), Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Покрајинском заводу за социјалну заштиту, Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања као и Републичком заводу за социјалну заштиту. Центар за социјални рад Оџаци је правни следбеник СИЗ-а за социјалну заштиту општине Оџаци, основан је 1990. године, а његов оснивач је Скупштина општине Оџаци. Послови из надлежности Центра сврставају се у послове који имају карактер јавних овлашћења и којима се одлучује у првом степену о остваривању права корисника и коришћењу услуга социјалне и породично-правне заштите утврђених Законом о социјалној заштити, Породичним законом, Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица и надлежним одлукама Аутономне Покрајине Војводине и јединице локалне самоуправе, а које обезбеђује Република Србија, АП Војводина и општина Оџаци. Спровodeћи социјалну и породично-правну заштиту, Центар открива и прати социјалне потребе и проблеме грађана, предлаже и предузима мере у решавању истих и прати њихово извршење, организује и спроводи одговарајуће облике социјалне и породичноправне заштите и директно врши поверене услуге социјалне заштите и социјалног рада. Центар развија, унапређује и спроводи превентивне активности које доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема, пружа дијагностичке услуге, спроводи одговарајући третман, саветодавно-терапијске услуге и стручну помоћ корисницима, подстиче, организује и координира професионални, добровољни и хуманитарни рад, води евиденцију и документацију у складу са законом и другим подзаконским актима, на нивоу локалне

заједнице учествује на пословима планирања и развоју социјалне заштите и директно пружа поверене услуге социјалне заштите, а обавља и друге послове утврђене Законом и подзаконским актима. Центар за социјални рад Оџаци послове из своје надлежности у 2020. години је спроводио у складу са Законом о социјалној заштити („Службени гласник“ РС бр. 24/11), Породичним законом, Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица, Одлуком о правима у социјалној заштити из надлежности општине Оџаци („Службени лист општине Оџаци“ бр. 20/2017) те Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад („Сл. гласник РС“, бр. 59/2008, 37/2010, 39/2001 и 1/2012)

ОСНОВНА СОЦИО-ЕКОНОМСКА ОБЕЛЕЖЈА ОПШТИНЕ КОЈЕ ПОКРИВА ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД СВОЈОМ ДЕЛАТНОШЋУ

СТАНОВНИШТВО:

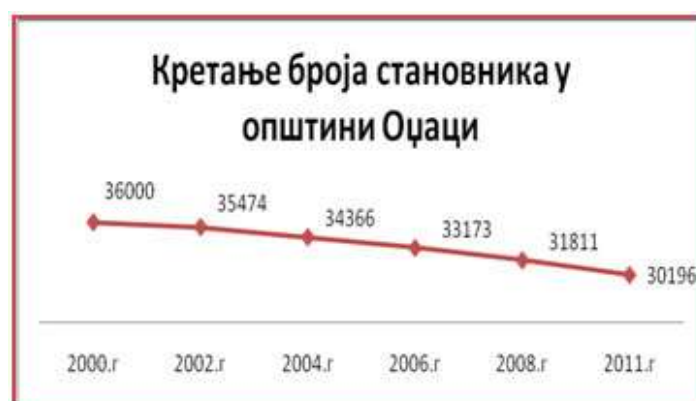
Општина Оџаци према попису из 2011. године има укупно **30.196 становника** и то **14.906 мушкараца** и **15.248 жене**. Од укупног броја становника, највећи број је Срба и то 25.077 (83,16 %), затим Мађара и то 1.188 (3,94%), Рома 1.035(3,43%), Словака 835(2,77%), Хрвата 225 (0,75%), Црногораца 121 (0,40%), Југословена 105 (0,35%), Русина 61 (0,20%), Немаца 60 (0,20%), Румуна 100 (0,33%), Албанаца 32 (0,11%), Украјинаца 27 (0,09%), Словенаца 17 (0,06%), Буњеваца 13 (0,04%), Руса 11(0,04%), Муслимана 11 (0,04%), Бугара 7 (0,02%), Бошњака 2 (0,01%), Влаха 3 (0,01%), Македонаца 46 (0,15% %), и осталих 46 (0,15%). Нису се изјаснили 700 (2,32%), регионално опредељени 302 (1,00%), непознато 130 (0,43%).

Старосна структура становништва општине Оџаци према подацима задњег пописа изгледа овако: од 0-4г=**331** (3,76%); 5до9г=**406** (4,61%); 10до14г=**375**(4,26%); 15до19г=**491** (5,57%); 20до24г=**529** (6,00%); 25до29=**582**(6,61%); 30до34г=**605**(6,87%); 35до39=**583** (6,62%); 40до44г=**572** (6,49%); 45до49=**644** (7,31%); 50до54г=**685**(7,77%); 55до59=**803**(9,11%); 60до64=**754** (8,56%); 65до69=**397**(4,51%); 70до74=**436** (4,95%); 75до79=**433**(3,90%); 80до84=**194** (2,20%); 85 и више=**80**(0,91%). Укупан број пунолетних лица је **29.493** . **Просечна старост** је **43,7** година и то мушкараца 49,43% а жена 50,57%

Општину Оџаци чини **9** месних заједница, од тога **8** сеоских (**Ратково, Дероњер, Лалић, Бачки Брестовац, Бачки Грачац, Каравуково, Српски Милетић, Богојево**) и **1** градска месна заједница (**Оџаци**). Укупан број градског становништва је **9201** Остало становништво чини **21.895**

У поређењу са пописом из **2002.** године, број становника општине Оџаци мањи је за 4486.

Графикон 1. Кретање становништва у општини Оџаци

ПОКАЗАТЕЉИ ДРУШТВЕНО - ЕКОНОМСКЕ СТРУКТУРЕ ОПШТИНЕ

Општина Оџаци се налази у Западном делу Бачке, на левој обали Дунава у дужини од 9,5 km. Територијално припада Западно-Бачком округу АП Војводине, Републике Србије. Окружена је општинама Апатин, Сомбор, Кула, Врбас, Бачка Паланка, Бач и на Дунаву се граничи са Републиком Хрватском. Територија општине Оџаци се простире на површини од 41.115,89 ha. Састоји се од 9 Катастарских општина: К.о. Оџаци, К.о. Бачки Грачац, К.о. Бачки Брестовац, К.о. Српски Милетић, К.о. Богојево, К.о. Каравуково, К.о. Дeroње, К.о. Ратково и К.о. Лалић које су истовремено насељена места.

Општина Оџаци има изузетно повољан геостратешки положај због граничног прелаза са Републиком Хрватском (Богојево-Ердут) и близине границе са Мађарском (60 км удаљености од прелаза Бачки Брег).

По величини територије, општина Оџаци спада међу мање општине на подручју Војводине.

У општини у сваком насељеном месту постоји основна школа, а у Оџацима, поред две основне школе, постоје и две средње школе – Гимназија и економска школа и Техничка школа.

Према евиденцији Националне службе за запошљавање, Филијала Сомбор испостава Оџаци укупан број незапослених лица на дан **31.12.2020.** године је **2078**, од тога **1095** су мушкарци, а **1048** су жене. Укупан број незапослених је мањи у односу на претходни извештајни период за **65** лица.

Број незапослених према квалификационој структури је: I степен укупно 857, 416м/441ж, II степен је 71, 27м /44ж, са III степеном стручне спреме је 429, 260м/169ж, са IV 569, 263м/ 306ж, са V 6, 5м/1ж, са VI-1 34,13м/21ж, VI-2- 17, 4м/13ж , са VII-1-93, 41м/52ж и VII-2 2, 1м/1ж и са VIII -0.

Број незапослених лица која примају новчану надокнаду у децембру је било 551, од тога је 263 жена.

Током 2020.године, број лица која први пут траже запослење је **861** лице од тога **452** су жене. Са I степеном стручне спреме је 476 лица, са II степеном је 190 лица, са III степеном 147 лица, са IV степеном 164 лица, са V степеном 1 лице, са VI-1 степеном 6 лица, са VI -2 степеном 4 лица, са VII -1 степеном 43 лица, са VII-2 1 лице.

Током 2020. године, број лица која су некада била у радном односу, а евидентирана у НСЗ је **958**.

Укупан број **особа са инвалидитетом** пријављених код Националне службе за запошљавање на дан **31.12.2020. године је 144** од тога су **56** жене.

Према званичним подацима републичког завода за статистику који се односи на 2018. годину , у општини Оџаци укупно је уписано у МК рођених **232** лица, а умрлих је **511**. Мртворођене деце није било. Број склопљених бракова је **117** а разведених **54**. Већ дужи низ година у општини Оџаци, број умрлих већи је од броја рођених.

Према подацима добијеним од матичара из Месних канцеларија у насељеним местима општине Оџаци који се односе на 2020. годину, у општини Оџаци укупно је уписано у МК рођених **252** лица, а умрлих је **390**. Број склопљених бракова је **91** а разведених **34**. Подаци су унези на основу личних пријава физичких лица.

Према подацима Републичког Фонда ПИО запослених, Филијала Сомбор, у Оџацима је на дан 31.12.2019. године било укупно **6305** пензионера и то: инвалидских **990**, старосних **3849**, породичних **1466**.

Укупан број запослених у општини Оџаци у 2020. години је **7059** (радни однос, уговор о делу, привремени и повремени послови, предузетници).

П. Д Е О

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА

Центар за социјални рад Оџаци је установа социјалне заштите, која применом стручног социјалног рада спроводи социјалну политику и обезбеђује социјалну сигурност грађана на територији општине Оџаци. Центар за социјални рад као установа социјалне заштите од посебног значаја, има велику улогу у реализацији највећих циљева и задатака социјалне заштите. Као установа социјалне заштите представља базу стручног рада и услуга социјалног, психолошког, педагошког, правног и другог стручног рада. Свој рад Центар за социјални рад темељи на Закону о социјалној заштити ("Службени гласник РС" број 24/2011). Чланом 14. и чланом 119. овог Закона ближе се одређује делатност Центра за социјални рад:

„У Центру за социјални рад остварују се овим Законом утврђена права и обезбеђује пружање услуга социјалне заштите.

Центар за социјални рад оснива јединица локалне самоуправе.

„Центар за социјални рад одлучује о остваривању права корисника утврђених овим Законом и о коришћењу услуга социјалне заштите које обезбеђују Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и врши друге послове утврђене Законом и прописима донетим на основу Закона”.

Центар своју делатност темељи и на Породичном закону, Закону о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Закону о финансијској подршци породици са децом и другим актима који из Закона произилазе.

У извршавању наведених задатака Центар примењује следеће стручне поступке:

- Прати социјалне потребе грађана и проблеме у области социјалне заштите;
- Предлаже и предузима мере у решавању стања социјалних потреба грађана и прати њихово извршење;
- Организује и спроводи одговарајуће облике социјалне заштите и непосредно пружа услуге социјалне заштите и социјалног рада;
- Развија и унапређује превентивне активности које доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема;
- Врши процену потреба корисника, спроводи одговарајући третман, саветодавно-терапијске услуге и стручну помоћ корисницима;
- Подстиче, организује и координира професионални добровољни рад у области социјалне заштите;
- Води евиденцију и документацију о корисницима, пруженим услугама и предузетим мерама у оквиру своје делатности;
- Води евиденцију о деци за усвојење и потенцијалним усвојиоцима на подручју за које је основан;
- Врши и друге послове утврђене Законом и Одлуком Скупштине општине.

У складу са Одлуком о правима у социјалној заштити на територији из надлежности општине Оџаци ("Службени лист општине Оџаци" број:20/2017), Центар обавља послове из домена права и услуга из области социјалне заштите за које је надлежна локална самоуправа.

Центар у остваривању своје делатности, сарађује и развија партнерске односе са другим јавним службама, Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, локалном самоуправом, Покрајинским секретаријатом са социјалну политику, демографију и равноправност полова, свим системима у локалној заједници, удружењима грађана и невладиним организацијама, предузећима, медијима, породицама и појединцима.

Стручни радници Центра (професионалци стручног социјалног рада) подржавају и одржавају нове приступе у раду, развијају властита искуства и добру праксу, примењују савремене методе рада и поштују законска, стручна, етичка и хумана начела у раду.

Центар о свом раду извештава надлежне републичке и општинске органе, отворен је према јавности, као и новим идејама и приступима.

1. ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ

Табела бр. 1	
Број запослених	Стање 31.12.2020.
На одређено време	1
На неодређено време	12
УКУПАН БРОЈ	13
Табела бр. 2	
Извор финансирања	Број радника (стање 31.12. 2020.)
Републички буџет	10
Општински буџет	3
УКУПАН БРОЈ РАДНИКА	13
Табела бр. 3	
ВРСТА ПОСЛА	Број
РУКОВОДЕЋИ (ДИРЕКТОР, РУКОВОДИЛАЦ)	1
СТРУЧНИ	9
ТЕХНИЧКИ (ВОЗАЧ, СПРЕМАЧИЦА, МАЈСТОР, ЧУВАР И СЛ.)	2
АДМИНИСТРАТИВНО-ФИНАНСИЈСКИ	1
УКУПАН БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ	13

Стручни профил	Број
Социјални радник	3
Правник	2
Психолог	1
Педагог	2
Андрагог	/
Специјални педагог	/
Социолог	1
Друго	/
УКУПНО	9

Из буџета локалне самоуправе финансирана су три радна места у Центру (стручни радник на пружању услуга у локалној заједници, возач и административни радник са по ½ радног времена и стручни радник на пословима планирања, развоја и извештавања које радно место је финансирано до 01.03. када је запосленој престао радни однос због одласка у пензију, а од 08.12. то радно место попуњено је на одређено време) . Зараде десет запослених финансирају се из републичког буџета. У Центру за социјални рад Озаци има недостајућих радника и то место благајника које је упражњено и није попуњено иако смо за исто тражили сагласност од ресорног Министарства, Правилник о организацији и систематизацији послова је усклађен са Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину („Службени гласник РС" број 101/2015). Исти број запослених у ЦСР Озаци предвиђен је и Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину („Службени гласник РС" број 61/17,82/17,92/17,111/17) те је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, својим актом број 110-00-198/2018-09 од 19.03.2018. године дало сагласност на напред наведени акт.

2. УСЛОВИ РАДА

Величина пословног простора је 387 м² са 9 канцеларија. Пословни простор не одговара стандардима и захтевима редовне делатности. Сви запослени имају компјутер, од којих је 4 старије производње, па се намеће потреба за набавком нових рачунара. Такође, стручни радници немају засебан радни простор (канцеларије) који је нужен ради специфичности посла. Центар поседује два путничка возила /заставу 101 производње 1985. године и од 2018. године шкоду рапид). Загревање простора врши се путем етажног грејања на струју, простор је чист, уредан, али са мало дневне светлости, зграда је јако стара и влажна и без довољно канцеларија са неадекватном просторијом за пријем странака и лошом енергетском ефикасношћу, без адекватног простора за архивирање предмета. Центар поседује и фотокопир апарат, 2 фиксне линије као и умрежене мобилне телефоне за запослене. Неопходно се намеће потреба изградње нове зграде Центра.

У Центру за социјални рад инсталиран је аларм и видео-надзор, не постоји физичко обезбеђење, али у изузетним случајевима када је то неопходно локална самоуправа нам излази у сусрет и уступа радника обезбеђења.

Центар за социјални рад Озаци не испуњава услове о приступачности особама са инвалидитетом, наиме, налази се у приземној старој згради где је неизводљиво направити рампу за приступ инвалида као и обезбедити и паркинг места за њихова возила.

3. ОБУКА И УСАВРШАВАЊЕ РАДНИКА

Стручни радници ЦСР Озаци су током 2020. године због пандемије изазване вирусом ковид 19 неопходне и планиране едукације пратили су путем вебинара (on line), а исте су организоване углавном од стране Републичког Завода за социјалну заштиту, Покрајинског Завода за социјалну заштиту и Образовног информатора.

Сви стручни радници ЦСР Озаци поседују лиценцу за обављање стручних послова. Лиценца се издаје на 6 година, након чега се поново полаже стручни испит за обнављање лиценце.

Запослени радници са својим вишегодишњим искуством и сталном едукацијом, дају пример успешности овог Центра. О потребама праћења нове стратегије социјалне заштите

и перманентном едуковању радника, непотребно је наглашавати о значају свих семинара из ове области. Акцент је стављен на едукацију запослених код:

- рада са децом која имају поремећај у развоју,
- рада са жртвама породичног насиља и рад са насилником,
- саветовалишта за пружање услуга породицама које имају унутарпородичне проблеме,
- едукација на пословима евиденције корисника у Центру за социјални рад,
- формирање и јачање мреже са институцијама, организацијама које су нам партнери у реализацији одређених пројеката,
- нормативи и стандарди стручног рада у Центрима за социјални рад,
- сарадња са цивилним сектором,
- унапређење поштовања људских права старијих у приступу услугама социјалне и здравствене заштите,
- инструктивни састанак за извештавање,
- едукација у поступцима старатељства.

Ш. Д Е О КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

1. УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА ПРЕМА СТАРОСНИМ ГРУПАМА (деца, млади, одрасли, старији) НА АКТИВНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ ЦСР

Укупан број корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији у 2020. према старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на активној евиденцији у току извештајног периода (01.01.2020. -31.12.2020.)			Број корисника на активној евиденцији 31.12.2020.		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17)	412	583	995	184	154	338
Млади (18-25)	103	112	215	48	39	87
Одрасли (26-64)	1136	1352	2488	162	226	388
Старији (65 и више)	166	231	397	92	101	193
Укупно	1817	2278	4095	1301	1422	1006

Табела показује укупан број корисника који се налазе на активној евиденцији Центра у 2020.години, по свим основима из области пружања услуга социјалне заштите, и финансијске подршке као и стање на крају године.

Корисници су разврстани по узрасту и полу. Анализирајући табелу примећујемо да је доста већи број корисника из групе одраслих и старих у односу на групацију деце и младих. Предњачи број жена што је у складу са статистичким показатељима пописа где је у нашој општини већи број жена у односу на мушкарце.

Стање корисника је незнатно веће у току извештајног периода него на крају године, што је узроковано архивирањем одређених предмета који су окончани и прелазе у пасиву, као што је престанак потребе, пресељење корисника или смрт, излазак из система социјалне заштите.

2. ПРЕГЛЕД КОРИСНИЧКИХ ГРУПА ПРЕМА ЗАСТУПЉЕНОСТИ У ИЗВЕШТАЈНОМ ПЕРИОДУ, ЗАПАЖАЊА И ТЕШКОЋЕ У РАДУ

Подаци којима располаже Центар за социјални рад Оцаци указују на то да је број деце и младих на евиденцији центра мањи од броја одраслих и старих што је свакако охрабрујућа чињеница. Највећи број деце је у групи социо-материјално угрожене. Потом, значајно место заузимају деца са сметњама у развоју која су корисници по више основа у систему социјалне заштите. Деца са проблемима у понашању (малолетници у вршењу прекршаја и кривичних дела), су на приближном нивоу у односу на претходну годину, мада је њихов укупан број забрињавајући с обзиром на изречене васпитне мере, као и врсту прекршаја, односно, кривичног дела. Такође битно је истаћи чињеницу да у извештајном периоду није било изречених заводских васпитних мера.

Што се тиче деце на евиденцији Центра која су у извештајној години била жртве занемаривања и насиља у породици, посебно истичемо да је њихов број мали што свакако указује на чињеницу да је захваљујући раду и упорности свих релевантних фактора који учествују у овој проблематици, унапређењу рада како са жртвама насиља тако и са насилницима, као и освешћивању и спремности жртве да пријави насиље направљен значајан помак у сузбијању насиља. Анализирајући ову појаву видимо да је психичко насиље доминантна врста насиља, а у току извештајног периода имали смо двоје деце жртва насиља.

За децу жртве насиља, обезбеђено је ургентно збрињавање у Сигурној кући у Сомбору и то заједно са ненасилним родитељем. У 2020. години није било збрињавања истих у Сигурну кућу јер није постојала опасност по живот жртва насиља. Имајући у виду спровођење мера заштите од ширења вируса ковид 19, те већи део времена се проводио у кући, охрабрује нас да није дошло до пораста породичног насиља и насиља уопште. То говори у прилог јачања породице као основне ћелије друштва.

За децу код које није могућ повратак у своје природне породице, доступна је хранитељска заштита, мада је мрежа хранитељских породица на подручју општине Оцаци недовољно заступљена, због слабог интересовања. И поред тога сарадња са другим Центрима на подручју АП Војводине је задовољавајућа у погледу изналажења хранитељских породица за децу, жртве насиља.

Проблеми деце са инвалидитетом су вишеструки и нису домен обавеза и одговорности само Центра за социјални рад већ локалне заједнице и државе. Ова деца преко Центра остварују законом предвиђена права, пружа им се материјална подршка, савети и посредовање у решавању постојећих проблема, док се услуга дневног боравка деце са сметњама у менталном развоју пружа у Удружењу „Златна барка,, у Оцацима.

Деца без родитељског старања у смислу Породичног закона су деца која немају живе родитеље, чији су родитељи непознати или нестали, као и деца чији родитељи из било којих разлога привремено или трајно не извршавају своја родитељска права или дужности.

Основни облици и мере социјалне и породично правне заштите деце без родитељског старања су: смештај у другу породицу, пре свега сродничку или хранитељску, као и смештај у установу социјалне заштите и усвојење.

На смештају у хранитељске породице током 2020. године смештена су 4 лица.

Деци без родитељског старања пружана је услуга смештаја у хранитељску породицу као и комплетна породично правна заштита која прати ову групацију корисника.

На подручју општине Оцаци слабо је развијена мрежа хранитељских породица, које су прошле програм припреме и обуке и стекле подобност. Обуку и припрему спроводи Центар са својим стручним радницима. Укупан број хранитељских породица је 9, старости између 35 и 60 година живота, образовног статуса у распону између основне школе и више стручне спреме, а према националној припадности највећи број су Срби и једна ромска породица. Едуковане хранитељске породице деци обезбеђују сигурну, безбедну и

подржавајућу средину за њихов живот и развој. У својим породицама им омогућавају адекватно функционисање и усвајање адекватног модела породичног васпитања (пружа им се емоционална стабилност). Хранитељи имају могућност да своје већ исказане алтруистичке мотиве и сопствено родитељско искуство као и знања која су стекли током обуке практично примене, а кроз услуге хранитељске заштите и директан рад са децом стекну нова искуства и знања, чиме подижу сопствене компетенције. Тим центра за социјални рад у саставу социјални радник, психолог, педагог, правник пружају стручну подршку и помоћ хранитељским породицама, уједно градећи и партнерске односе са хранитељским породицама, а све у циљу заштите најбољег интереса малолетне деце.

Хранитељске породице и стручни тим Центра, умрежени су са свим системима у локалној заједници, пре свега са системом здравствене заштите, системом образовања, предшколског васпитања, а који се баве питањима развоја деце.

У извештајном периоду није било тешкоћа у раду са децом, а у прилог овој чињеници иде и њихов укупан број на евиденцији овог центра. Такође, треба истаћи чињеницу да је из општине Оџаци мали број деце смештено у установама социјалне заштите.

Што се тиче младих, као корисника центра треба истаћи да је њих најмање на евиденцији овог центра и да популација младих људи у нашој општини још увек у доброј мери одолева свим негативним искушењима које носи савремено доба. Ни са овом категоријом центар није имао проблема у раду, на евиденцији центра је највише социо-материјално угрожених, а успостављена је добра сарадња на локалном нивоу, пре свега са системом образовања, тако да на проблем реагујемо одмах и заједно. Према подацима којима располаже овај центар није било драстичних случајева вршњачког насиља.

Групација одраслих је најзаступљенија на евиденцији Центра за социјални рад Оџаци и то су корисници широког спектра права и услуга из области социјалне заштите. Највише је корисника права на новчану социјалну помоћ, додатка за негу и помоћ другог лица, увећани додаток за помоћ и негу другог лица, једнократне новчане помоћи, смештај у другу породицу или установу социјалне заштите, али и све услуге из области породично-правне заштите, као и услуге из домена локалне самоуправе. У овој групацији посебна пажња посвећивана је раду и пружању адекватних услуга особама са инвалидитетом.

Што се тиче ове групе у 2020. години, због епидемиолошке ситуације са вирусом ковид 19, кроз сарадњу са волонтерским сервисом општине Оџаци и Црвеним крстом, налазили смо начина да успоставимо контакт са њима, уз поштовање епидемиолошких мера, и током целе године пружимо услугу, пратимо и задовољимо њихове социјалне потребе.

Као и раније, сарадња Центра и особа са инвалидитетом је на задовољавајућем нивоу. Сви они који су се обратили Центру и потражили помоћ добили су је у складу са законом и нашим могућностима. Ту се пре свега мисли на право на додаток за туђу негу и помоћ и право на увећани додаток за туђу негу и помоћ. Примљене захтеве шаљемо Првостепеном органу вештачења Фонда ПИО Сомбор ради доношења Оцене, налаза и мишљења о потреби за ТНП и УВД. Такође, поред наведених права, користе и услугу помоћ у кући која се финансира из буџета локалне самоуправе.

Одраслим корисницима са менталним инвалидитетом као и интелектуалним потешкоћама, пружане су услуге заступања пред судом, старатељске заштите, услуге помоћи у кући, услуге посредовања у лечењу. И даље постоје тешкоће по питању смештаја ових лица у установе социјалне заштите када је то индиковано, а посебно у 2020. Години због ситуације са пандемијом.

И током 2020. године за одрасле кориснике који су угрожавали, сем сопственог здравља, безбедност и сигурност других, обезбеђено је привремено збрињавање у систему здравствене заштите у сарадњи са домом здравља Оџаци.

Што се тиче смештаја у установу социјалне заштите током 2020. године било је отежано обезбедити смештај у установе социјалне заштите због постојеће пандемије која

је изискивала посебне мере којих су се морали притржавати како Центри тако и установе за смештај одраслих и старијих лица, као и обезбеђивање теста на ковид 19. Током 2020. године позитивно је решен 21 захтев одраслих и старијих лица којима је обезбеђен овај вид заштите у извештајној години.

Поред групације одраслих на евиденцији Центра за социјални рад Оџаци најзаступљенија је групација старих лица. Као и код одраслих и код старих највише је корисника права на новчану социјалну помоћ, додаток за негу и помоћ другог лица, увећани додаток за помоћ и негу другог лица, једнократне новчане помоћи и смештај у установе социјалне заштите. Поред ових права и услуга групација старих је најбројнија у коришћењу услуге која је из домена локалне самоуправе -помоћ у кући .Ову услугу врши удружење које локална самоуправа обезбеди путем јавне набавке за пружање те услуге.

Центар за социјални рад Оџаци планира да и даље анимира потенцијалне породице за прихват одраслих и старих лица што би олакшало њихово збрињавање.

У раду са овом групацијом корисника посебно је истакнут проблем доступности услуга старим лицима. Општина Оџаци има развијену путну инфраструктуру, али постоји проблем где у домаћинству живе само стара лица. Сродници тих старих лица углавном су ван општине Оџаци, многи немају изражен осећај солидарности и схватање нужности помоћи својим најближим, остарелим којима је та помоћ потребна и сви смо свесни чињенице да на том плану мора још доста да се ради како би управо стари из руралних подручја били адекватно обезбеђени зарад бољег и квалитетнијег живота. Центар за социјални рад „Оџаци,, Оџаци, је пре свега, захваљујући ангажовању стручних радника успео колико толико да услуге из социјалне заштите приближи и старима на селу, али свакако да нисмо задовољни постигнутим и у наредном периоду, уз подршку свих осталих релевантних чинилаца морамо радити по том питању.

Овај проблем је нарочито био изражен у извештајној години, а узроковано епидемиолошком ситуацијом.

Анализирајући број пружених права и услуга у току 2020. године за све групације корисника долазимо до податка да се највећи број донетих решења и то 3089 односи на једнократне новчане помоћи исплаћене грађанима са пребивалиштем на подручју општине Оџаци која се налазе у стању социјалне потребе у смислу материјалне подршке. За ове намене из буџета Општине Оџаци планирано је 12.910.000,00 динара, а уторшено је 10.355.314,58 динара (неутрошен износ од 2.554.685,42 динара остао је због техничких разлога тачније, због поступка уноса средстава опредељених по ребалансу буџета општине Оџаци у Информациони систем извршења буџета у Министарству финансија). Средства су утрошена за исплату једнократне новчане помоћи, трошкова погребних услуга за лица која то право остварују по правилнику, трошкова смештаја у прихватилишта, сигурну кућу и остале хитне потребе онима који су се нашли у стању социјалне потребе.

За трошкове сахрањивања особа које по Правилнику испуњавају услове планирано је 960.000,00 а утрошено је 722.806,64 динара.

Новчана социјална помоћ која се исплаћује из средстава буџета Републике Србије, призната је у 2020. години по основу 468 поднетих захтева и толико донетих решења (појединци као и породице), а број корисника по донетим решењима на дан 31.12.2020. је 1098 (донетим решењима право на НСП остваривале су једночлане и вишечлане породице). Највећи број корисника новчане социјалне помоћи су лица која су потпуно неспособна за рад и привређивање, док се радно способним корисницима право признаје у ограниченом трајању, у сагласности са одредбама закона. Веома је важно што ће радно способни корисници новчане социјалне помоћи у будућем времену имати прилику да се путем радне активације радно ангажују и на тај начин покажу и себи и окружењу да могу да буду од користи целој друштвеној заједници.

Укупан број корисника НСП је током године варирао, тако да је у појединим месецима, број ових корисника бивао већи. У поступку преиспитивања права у 2020. години, неким корисницима је престало право о чему су донета решења о престанку права.

У складу са Законом о социјалној заштити, извршено је преиспитивање оствареног права код свих корисника.

Што се тиче корисника права на додатак за негу и помоћ другог лица и увећани додатак за негу и помоћ другог лица на крају 2020. године на евиденцији Центра за социјални рад Оцаци то право остварило је 247 грађана. Највише корисника ових права је из групације одраслих и старих.

Старатељска заштита спада у ред најкомплекснијих поступака у породично-правној заштити свих категорија корисника. Подразумева тимски стручни рад, процену корисника, процену подобности старатеља за обављање старатељске заштите, стално праћење ефеката старатељске заштите од стране ЦСР, размену информација на релацији старатељ-стручни тим Центра уз активно учешће корисника у складу са његовим преосталим способностима, сарадњу са другим институцијама у којима корисник може да оствари неку од својих потреба, а односи се, пре свега, на систем здравствене заштите, предшколски и школски систем, систем ПИО и др. Малолетна лица, у складу са законом, под старатељством су до пунолетства, а лица лишена пословне способности, углавном трајно.

У Центру за социјални рад „Оцаци“ у службеној евиденцији води се 23 особе које су под старатељством, предходно лишене пословне способности од којих 15 одраслих особа, шесторо деце и двоје младих. О њима Центар води посебну евиденцију, бригу прати рад старатеља.

Старатељ је дужан да о свом раду органу старатељства поднесе: редован извештај, ванредан извештај и завршни извештај, дужан је да буде у сарадњи са водитељем случаја и да на најбољи начин штити права и интересе корисника. Старатељски извештај разматрају водитељ случаја, односно, стручни тим Центра у саставу социјални радник, психолог и правник, а у групацији деце у тиму је и педагог, који доноси закључак о ефикасности примењеног облика заштите.

У току извештајног периода Центар за социјални рад Оцаци није радио са мигрантима нити се због мигрантске кризе повећавао обим посла.

IV. Д Е О

ПОСЛОВИ ЦСР НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА

Највећи број стручних поступака тиче се групације одраслих и старих што је у складу са укупним бројем корисника у 2020. години. Процена опште подобности старатеља извршена је у три случаја и то за групацију одраслих и старих корисника. За одрасле и старије кориснике сачињен је највећи број индивидуалних планова пружања услуга, као и поновни преглед, са основним циљем сагледавања адекватности примењеног облика заштите са аспекта стварних потреба корисника.

Током 2020. године број корисника старатељске заштите повећао се у односу на претходну годину за три случаја. Привремени старатељи постављани су током године и у поступцима спровођења оставинске расправе у циљу заштите интереса малолетне деце као и код старијих лица која због менталних сметњи нису способни сами да одлучују.

У извештајној години стручни радници Центра (а кроз дежурства од 24 сата) поступали су у 92 случају пријављеног насиља у породици. Повод за поступање био је угрожавање безбедности и здравља лица која су се обратила за помоћ, у највећем броју полицијској станици, а кроз координацију са дежурним стручним радником Центра, долазило је повремено и до збрињавања ових лица и то у Сигурну кућу у Сомбору са циљем заштите живота, када се процени да је живот жртве насиља угрожен. У току

двадесетчетворочасовног дежурства, стручни радници су у сарадњи са Полицијском станицом, Домом здравља и Службом за психијатријске болести ОБ Сомбор, размењивали информације у одређеним случајевима, предлагали упућивање на друге пружаоце услуга када је то било неопходно. У заштити права деце приликом узимања изјаве на записник у свим случајевима када родитељ није био доступан, у складу са законом, обезбеђено је присуство дежурног стручног радника као и инспектора лиценцираног за рад са децом.

Током 2020.године, као и раније, примењиван је потписани Споразум о сарадњи у спровођењу заштите жртава насиља у породици и жена у партнерским односима на подручју општине Озаци, са свим системима у локалној заједници. У складу са упутством Министарства, при ЦСР Озаци формиран је Интерни тим за заштиту жртава породичног насиља и насиља у партнерским односима.

У складу са новим Законом о спречавању насиља у породици чија је примена почела 01.06.2017.године Центар је успоставио сарадњу са свим релевантним субјектима који учествују у примени овог закона и раде на спречавању насиља у породици, формирао Интерни тим, одредио лице за везу које је уједно и представник центра у групи за координацију и које присуствује заказаним састанцима које по новом закону сазива основно тужилаштво у Сомбору ,као координатор свих активности је један од заменика јавног тужиоца.

У току 2020. године, сваког 1. и 15. у месецу Центар је у обавези да доставља све релевантне податке о евидентираном насиљу у породици и партнерским односима, Републичком и Покрајинском заводу за социјалну заштиту

У току 2020.године није одржан ниједан групни супервизијски састанак који се организује на нивоу округа, из разлога пандемије изазване вирусом Ковид 19 и споровађења мера мера које је преписала Влада због спречавања ширења заражавања, иако је регулисано Инструкцијом да се у току године може одржати најмање 3, а највише 5 групних супервизијских састанака.

У току 2020. године супервизор је са водитељима случаја у Центру одржао 583 индивидуалних супервизијских састанака са циљем усмеравања вођења случаја и решавања истих на најбољи и најцелисходнији начин у интересу особа које су се нашле у стању социјалне потребе.

Овај вид супервизијског рада омогућио је отворен приступ и обезбедио професионалну подршку стручним радницима. Улога супервизора реализовала се као усмеравајућа и подржавајућа, како би се процес пружања услуга корисницима адекватно одвијао. У функционалној и доброј атмосфери, стручни радници су показали максимум својих потенцијала у обављању активности којим су обезбеђивали што квалитетнији ниво услуга које су пружали корисницима. У спровођењу супервизијског процеса није било потешкоћа и стручни поступци одвијали су се у позитивној атмосфери и у духу заједништва у колективу. Водитељи случаја усвојили су нове процедуре које примењују у раду. Оно што је препознато као предност стручног рада, то је велико професионално искуство водитеља случаја, али с обзиром да су послови стручног социјалног радника комплексни, дубоко стресни, да исцрпљују снагу и енергију стручних радника, то може бити и потешкоћа. Адекватно реаговање на ову потешкоћу могло би да буде ангажовање младих стручних, едукованих и обучених радника, који би могли да дају нову снагу и подстицај људским ресурсима у области стручног социјалног рада.

Супервизор Центра за социјални рад Озаци понекад је због обима послова и мањка стручних радника обављао и послове водитеља случаја. Сматрамо да то није добро решење, већ да сваки центар треба да има запосленог стручног радника који би радио само послове супервизије, јер су ти послови, по нашем мишљењу, веома битни али и комплексни и да захтевају ангажовање једног стручног радника само на тим пословима.

У оквиру управно-правних послова спровођени су и следећи поступци:

- Доношење решења стављања лица под старатељство (стално и привремено);
- Доношење решења у поступку усвојења,
- Доношење решења о смештају у хранитељску породицу,
- Доношење решења о смештају у установу социјалне заштите,
- Доношење решења о престанку смештаја у хранитељској породици,
- Доношење решења о престанку смештаја у установи,
- Доношење решења о престанку старатељства над децом,
- Доношење решења о престанку старатељства над одраслим и старијим,
- Издавање уверења за коришћење права на родитељски додатак,
- Издавање уверења о коришћењу права на туђу негу и помоћ-,
- Увећан додатак за туђу негу и помоћ,
- Новчану социјалну помоћ,
- Издавање уверења ради отпуста из држављанства,
- Издавање уверења да није корисник права из области социјалне заштите.
- Упућивање захтева према Служби за катастар непокретности, матичној служби, суду, полицијској станици и другим институцијама, у поступцима остваривања и преиспитивања права из социјалне и породично-правне заштите.

Центар за социјални рад у свом раду сарађује са многим установама и институцијама, па је из тих разлога потребно достављати надлежним институцијама налазе и мишљења стручних радника ради задовољења потреба корисника на које се извештај односи.

Центар за социјални рад Оџаци ефикасно је умрежен са свим системима локалне самоуправе а консултовање са нашом установом кроз достављање налаза и мишљења стручних радника је постала пракса.

Услуге у заједници и друга права која су у функцији локалне самоуправе

Центар обавља део послова из домена права и услуга из области социјалне заштите за које је надлежна локална самоуправа, а у складу са Одлуком о правима у социјалној заштити из надлежности општине Оџаци („Службени лист Општине Оџаци" број 20/2017). Поред ове Одлуке донети су и:

* Правилник о поступку, начину и ближом условима остваривања права на материјалну подршку и коришћење услуга у области социјалне заштите и

* Правилник о условима обезбеђивања и пружања услуга помоћ у кући, дневни боравак и лични пратилац детета.

Општина Оџаци је имала пуно разумевања за пружање услуга на локалном нивоу као и потребу одрживости тих услуга, нарочито из разлога стања у коме смо се нашли због епидемије у 2020. години.

У делу материјане подршке лицима која су се наша у стању социјалне потребе максимално се посвећивала пажња и пружана је подршка увек.

На овим пословима у центру ради дипломирани правник који спроводи поступак у целисти, од пријема захтева до провере степена социјалне потребе подносиоца захтева, те заказивање Комисије на којој се утврђује висина новчане накнаде појединцу или породици и доношења Решења којим се утврђује право на ЈНП. Такође током године доноси решења о утврђивању права на пружању услуга из надлежности локалне самоуправе.

Услуге из области социјалне заштите на локалном нивоу

ДНЕВНИ БОРАВАК ЗА ДЕЦУ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

Коришћење ове услуге пружа Удружење МНРО „ Златна Барка,, Оџаци, уз финансијску подршку локалне самоуправе.

УСЛУГА ПОМОЋ У КУЋИ

Услуга помоћ у кући реализује се на подручју општине Оџаци у континуитету од пре пар година, и то од стране одабраног пружаоца услуга путем јавне набавке коју спроводи локална самоуправа. Центар за социјални рад није лиценциран за пружање услуга, јер се изменама Закона о социјалној заштити предвиђа да Центри за социјални рад неће моћи да буду пружаоци услуга, али је у надлежности Центра, да стручни радници сачињавају почетну процену за сваког подносиоца захтева за остваривање права на неки од видова услуга на локалном нивоу, а запослена на пословима стручног радника за пружање услуга на локалном нивоу донесе решење и упутницу што доставља Одељењу за друштвене делатности општинске управе општине Оџаци и одабраном пружаоцу услуге из области социјалне заштите.

Циљ обезбеђивања пружања услуге Помоћ у кући био је поспешивање ванинституционалних видова заштите старих, социјално-материјално угрожених, доступност ове услуге и старим лицима на селу, али и пружање подршке и примарној породици кроз могућност ангажовања геронтодомаћице. Кроз ову услугу донекле се смањила потреба за измештањем старих лица у установе социјалне заштите, односне домове.

Циљ обезбеђивања пружања услуге лични пратилац детета, је помоћ превасходно деци да се укључе у активности са својим вршњацима и да се пружи подршка родитељима у сваком смислу.

Сарадња локалне самоуправе – Одељења за друштвене делатности и Центра за социјални рад, у спровођењу услуге је била на високом нивоу, а саму услугу је вршило удружење изабрано путем јавне набавке.

Услугу помоћ у кући у 2020. години користило је 250 лица са подручја општине Оџаци, кроз ангажовање 18 лиценцираних геронтодомаћица, што је у многеме помогло особама старијим од 65 година које због пандемије, а уз остале услове које је потребно испунити, олакшало свакодневни живот.

ПРИХВАТИЛИШТЕ ЗА ЖРТВЕ ПОРОДИЧНОГ НАСИЉА

Центар за социјални рад Оџаци приликом процене код хитних интервеница на које излазе по позиву Полицијске станице омогућава жртвама насиља, као и њиховој деци, коришћење услуге збрињавања деце и ненасилних родитеља, жртава злостављања и занемаривања и то смештајем у сигурну кућу у Сомбору (која још увек нема лиценцу за пружање услуге), са којом и поред тога имамо одличну сарадњу и једино решење збрињавања жртве у датом тренутку. Трошкове боравка у сигурној кући обезбеђује општина Оџаци. Током извештајног периода, услугу збрињавања у Сигурној кући Сомбор користило је 1 лице са подручја општине Оџаци.

У складу са Посебним протоколом о поступању центара за социјални рад-органа старатељства у случајевима насиља у породици и женама у партнерским односима, фомиран је Интерни тим у Центру за социјални рад у саставу: социјални радник, психолог, педагог и правник. Након почетка примене Закона о спречавању насиља у породици усаглашен је рад центра са његовим одредбама.

За ову услугу из буџета Општине у 2020. години било је предвиђено 450.000,00 динара у оквиру позиције накнаде из буџета за становање и живот, а утрошено је 172.487,94 динара.

Из буџета општине Оџаци финансирају се трошкови боравка у прихватилишту за децу и младе, углавном су деца са подручја наше општине, која су се наша у скитњи и сличним околностима, збрињавала у прихватилишту и прихватној станици у Новом Саду.

Мишљења смо да се услуге социјалне заштите у општини Оџаци пружају на квалитетном нивоу, да су више него неопходне великом броју корисника и да се надамо да ће и убудуће бити обезбеђена њихова одрживост.

1. Сарадња са другим институцијама у локалној самоуправи и другим институцијама у Републици (по потписаним споразумима и/или по случајевима)

Центар за социјални рад у обављању своје делатности сарађује и развија партнерске односе са другим јавним службама, локалном заједницом, Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Покрајинским секретаријатом за социјалну политику, демографију и родну равноправност, Републичким заводом за социјалну заштиту, Покрајинским заводом за социјалну заштиту, Центром за заштиту жртава трговине људима у Београду, Комором социјалне заштите, удружењима грађана и невладиним организацијама, предузећима.

2. Извештавање

Центар о свом раду извештава надлежне републичке и покрајинске институције: (Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и родну равноправност, Републички завод за социјалну заштиту, Покрајински заводом за социјалну заштиту, Повереник за информације од јавног значаја) као и општинске органе, отворен је према јавности и медијима, као и новим идејама и приступима.

3. Аналитичко истраживачки рад

Центар за социјални рад у оквиру аналитичке делатности за 2020. годину, сачинио је следеће:

- Извештај о раду Центра за 2020. годину који је урађен по обрасцу и упутству Републичког завода за социјалну заштиту;
- План и програм рада Центра за 2021. годину сачињен је по истом упутству;
- Предрачун прихода и расхода социјалне заштите за 2021. годину која се финансира из буџета општине;
- Израда наративних и финансијских извештаја;
- Извештај о локалним услугама о правима на материјалну подршку.

V. ДЕО ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Све активности везане за делатност Центра током 2020.године извршене су у складу са законом и предвиђеном стручном процедуром и роковима. На све потребе корисника социјалне и породично-правне заштите, стручни радници реаговали су благовремено и адекватно.

Десет запослених у Центру финансирају се из републичког буџета, док локална самоуправа финансира три запослена.

Центар за социјални рад је у 2020. години која је обележена вирусом ковид 19 уз велике напоре у потпуности испунио све постављене задатке односно пружио сву неопходну помоћ у задовољавању социјалних потреба грађана општине Оџаци.

Приликом рада показана је велика емпатија као и храброст јер је посао и контакт са странкама одвијан у континуитету, наравно уз примену свим мера заштите.

Све поверене послове из области социјалне заштите, како обезбеђивања услуга, тако и обезбеђивања материјалне подршке испунили смо у потпуности.

За материјалне трошкове Центра, локална самоуправа је у току 2020.године определила 3.828.500,00 динара.

На локалном нивоу, иако се не пружају у оквиру Центра за социјални рад , развијене су две услуге социјалне заштите, већ пар година, па на основу праћења, можемо да констатујемо да су све услуге окренуте према кориснику и у потпуности, на најбољи начин штите њихова права, неретко и основно право-право на живот у свом најближем окружењу и све то уз велико залагање локалне самоуправе која је препознала важност пружања услуга из области социјалне заштите у циљу задовољавања тих потреба свим лицима у општини Оџаци.

Процењујемо да је степен развијености ових услуга на задовољавајућем нивоу.

Приликом рада показана је велика емпатија као и храброст јер је посао и контакт са странкама одвијан у континуитету, наравно уз примену свим мера заштите.

Стручни радници су током 2020.године пратили акредитоване програме који се тичу социјалне заштите, углавном путем вебинара због епидемиолошке ситуације, а све у циљу стицања нових знања и вештина у тој области.

Од стране Коморе социјалне заштите за све стручне раднике ЦСР Оџаци у поступку релиценцирања, децембра месеца 2019. године издата је нова лиценца за рад у временском трајању од 6 година.

ДИРЕКТОР,

Гордана Лукић дипл.правник

Извештај о раду Центра за социјални рад „Оџаци“ за 2020. годину усвојен је на седници Управног одбора ЦСР Оџаци одржаној дана 25.02.2021.године.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Марија Панчић